

1 KLIMA UČITELSKÉHO SBORU (SPOLUPRÁCE UČITELŮ) A KLIMA ŠKOLY

Šetření TALIS 2018 se, podobně jako jiná mezinárodní šetření gramotností, soustředí mj. na problematiku klimatu ve školách, vztahů mezi jednotlivými aktéry procesu vzdělávání (učitel–žák apod.), aktivity spolupráce mezi těmito aktéry a jejich vliv na další související problémy. Kapitola nejdříve předkládá deskriptivní zjištění, kdy jsou porovnávány postoje učitelů dle několika třídících znaků, jako je pohlaví, věk, aprobovanost, druh školy apod. Na deskriptivní část navazuje multivariační analýza, kdy jednotlivé faktory ovlivňující klima učitelského sboru jsou analyzovány dohromady, což umožňuje přesnější odhadované vztahy mezi těmito faktory. V této kapitole je vysvětlována spokojenost učitelů a jejich stres, na druhou stranu některé faktory klimatu učitelského sboru či školy jsou zde pracovně považovány za vysvětlující faktory spokojenosti a stresu učitelů.

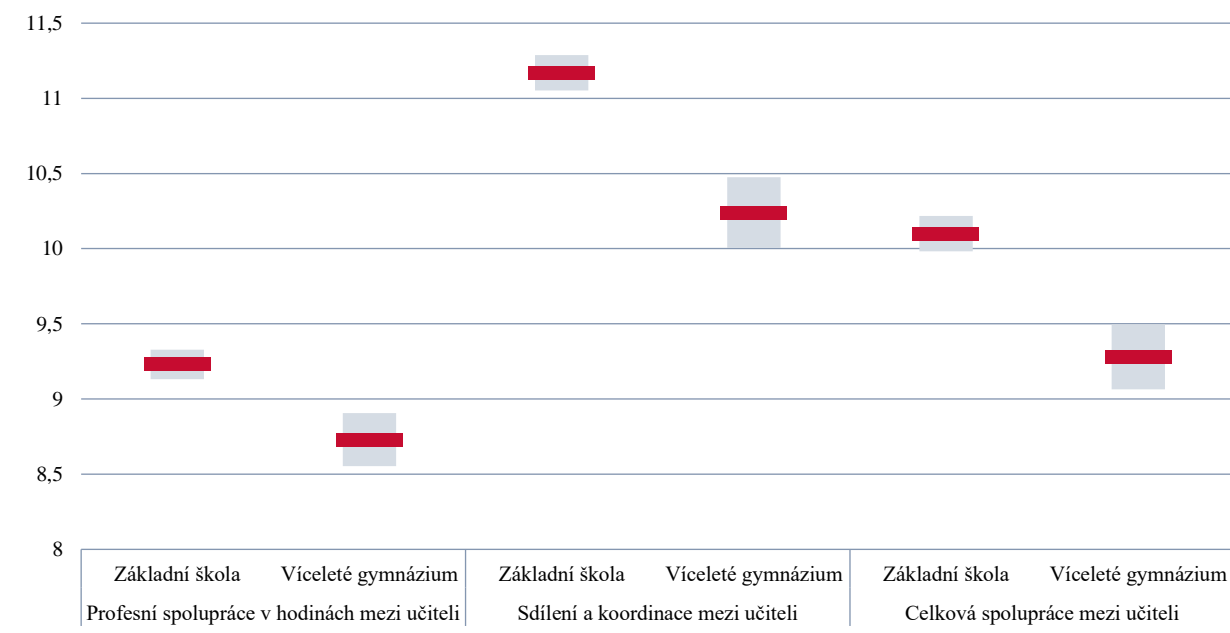
1.1 Deskriptivní zjištění

První sledovanou problematikou, která má významný potenciál ovlivnit celkové klima učitelského sboru, je míra spolupráce mezi učiteli v dané škole a jevy s tím související. Spolupráce, a to nejen v případě samotných žáků, ale i v případě učitelů, je považována za jeden z klíčových aspektů kultivace školního klimatu, který může mít velmi významný pozitivní vliv na celou řadu dalších jevů ovlivňujících celý vzdělávací proces a aktéry v něm zapojené.

Graf 1 prezentuje průměrné hodnoty indexů spojených s kooperací mezi učiteli – profesní spoluprací mezi učiteli v hodinách, tj. do jaké míry si učitelé např. poskytují vzájemnou zpětnou vazbu k výuce, zda se společně zapojují do žákovských i učitelských projektů, zda společně podstupují kurzy DVPP aj. a výměnu a kooperaci mezi učiteli, tj. zda a do jaké míry dochází k přenosu zkušeností, materiálů, výukových technik či hodnotících nástrojů mezi učiteli. Spolupráce mezi učiteli je sledována také celkovým indexem, konstruovaným z obou zmíněných dílčích indexů, který reflektuje problematiku z obou úhlů pohledu.

Při třídění hodnot indexů dle druhu školy, na které učitel vyučuje, existují statisticky významné rozdíly u všech tří typů indexů. Učitelé základních škol uvádějí vyšší míru sdílení a koordinace, ať už v případě profesní spolupráce, nebo výměny zkušeností a materiálů, než jakou v průměru uvádějí učitelé víceletých gymnázií. Rozdíly se promítly i do hodnoty a statisticky významného rozdílu v průměrné hodnotě celkového indexu spolupráce mezi učiteli.

GRAF 1 | Průměry indexů spolupráce mezi učiteli dle druhu školy

Zdroj: TALIS 2018

Poznámka: Červená linie značí průměrnou hodnotu, šedé pruhy 95% konfidenční interval.